

Titlul proiectului: “Dezvoltarea capacității Ministerului Educației Naționale de monitorizare și prognoză a evoluției învățământului superior în raport cu piața muncii”

Beneficiar: Ministerului Educației Naționale, Partener: Academia Română

Numărul de identificare al contractului: SIPOCA 3

PANEL 3: Studiu comparativ privind instrumentele de monitorizare a inserției absolvenților de învățământ terțiar pe piața muncii la nivel național

Dr. Flavian RĂDULESCU

Conferința națională „Impactul ofertei educaționale asupra angajatorilor și necesitatea monitorizării inserției absolvenților de învățământ superior în România”

12-14 octombrie 2017 - Predeal, Hotel Belvedere

Introducere

Analiză a rapoartelor realizate de către experții de monitorizare, în scopul identificării metodologiilor aplicate la nivelul fiecărei universități din grupul celor 48 de instituții de stat acreditate.

Elementele de interes:

- structura organizațională având responsabilități în domeniu,
- chestionarele aplicate și platformele suport,
- momentele și pașii de implementare,
- fluxul informațional,
- transpunerea în rapoarte anuale sau multianuale,
- consecințele previzionate în planul politicilor interne de calitate.

Identificarea elementelor de bună practică.

Analiza riscurilor potențiale și a punctelor slabe.

Menționarea studiilor naționale, doar în măsura în care elementele de bună practică au fost integrate în structura acestor instrumente.

Cazul 1

Numeroase studii desfășurate în anii anteriori pentru:

- monitorizarea gradului de inserție pe piața muncii:
absolvenți, masteranzi, doctoranzi;
- evaluarea tendințelor pe piața muncii;
- analiza gradului de satisfacție față de competențele dobândite (adaptare ofertă educațională);
- analiza gradului de satisfacție față de serviciile CCOC;
- estimarea gradului de pregătire al absolvenților prin prisma angajatorilor (eficiența educațională);

Corelarea rezultatelor diferitelor tipuri de studii

(satisfacția studenților vs. evaluările angajatorilor).

Cazul 1

Evaluarea instrumentelor (tipului de studii) de către reprezentanții instituției:

Avantaje:

- “obținerea datelor necesare (inclusiv pentru raportările **Aracis**),
- asigurarea unei rate de răspuns relevante,
- costuri(le) relativ mici”,

Dezavantaje:

- “volumul mare de muncă,
- dificultatea demersului,
- reluarea muncii pentru monitorizarea inserției pe o perioadă mai mare de 1 an”.

Oportunități:

- scăderea reticenței potențialilor respondenți (cu creșterea volumului și a calității datelor) și facilitarea fluxului informațional, prin adoptarea unui mecanism de monitorizare dedicat.

Cazul 1

Mecanism de monitorizare: contactare telefonică și platformă on-line

- Chestionare transmise direct angajatorilor (forma tipărită) sau prin e-mail;
- Implicarea studenților voluntari, în calitate de operatori de teren:
- tipul și mărimea instituțiilor;
- situația potențialelor posturi disponibile pentru anul următor și corespunzătoare domeniilor de specializare ale UNI;
- specializările de interes pentru angajatori, prin competențele specifice asigurate;
- programele de studii considerate necesare pentru intervalul următorilor cinci ani;
- numărul total al angajărilor efectuate de la începutul anului în curs;
- gradul de satisfacție cu privire la pregătirea profesională / competențele absolvenților UNI și ierarhizarea celor mai apreciate competențe;
- identificarea elementelor de pregătire profesională și a competențelor absolvenților care trebuie îmbunătățite;
- descrierea activităților necesar a fi desfășurate de către UNI pentru a îmbunătăți pregătirea absolvenților în vederea inserției pe piața muncii.

Cazul 2

Utilizarea unui chestionar (Fișă de urmărire a traseului socio-profesional al absolventului), în trei variante (licență, masterat, doctorat) cu număr redus de întrebări (12):

- date personale;
- date de contact;
- programul de studii absolvit;
- evoluția socio-profesională / ocupația (descriere sub formă tabelară privind perioada, profesia, ocupația și firma).

Aplicare: la nivelul fiecărei facultăți și al IOSUD.

Scop: evaluarea statutului absolvenților pe piața muncii la intervale de un an și doi ani de la finalizarea studiilor (două momente).

Structuri implicate: personal CCOC, studenți voluntari, tutore de an, responsabil de programe de studii.

Existența unei PSO specifice.

Cazul 2

Etape (conform PSO):

1. Înscrierea studenților pentru examenul de finalizare a studiilor:
 - secretariatele facultăților / IOSUD
 - centralizare “într-o bază de date special concepută”, localizată “pe serverul facultății / universității”
 - structură tabelară, cu adăugarea datei examenului (sesiunea) și a codului COR.
2. Completarea bazei de date (tabel) cu datele de identificare ale studenților care au susținut examenul.
3. Preluare de către serviciul de eliberare acte de studii.
4. (?) Contactare **telefonică la 12 luni de la absolvire** (responsabilitate desemnată de către decani), cu evaluarea statutului pe piața muncii
5. Centralizare prin secretariatele facultăților / IOSUD
6. Structură organizatorică specială care centralizează toate datele (maxim 30 de zile) și notifică absolvenții prin e-mail.
7. Alt tip de formular (?) este completat de către absolvenți la nivelul Serviciului eliberări acte de studiu în momentul ridicării diplomelor.
8. Prelucrarea “folosind instrumente specifice”
9. Redactarea unor rapoarte transmise structurilor de management universitar.

Cazul 2

.. Numeroase puncte slabe ..

- structura chestionarelor;
- cantitatea și calitatea datelor colectate - reduse;
- procedura este neclară;
- erori foarte probabile în introducerea și centralizarea informațiilor;
- sondarea telefonică la 12 luni de la absolvire este realizată de către o singură persoană desemnată la nivelul fiecărei facultăți (resursă umană subdimensionată ?)

Oportunitate: parteneriatul cu AJOFM (lipsește detalii legate de obiectiv și gradul de implicare al agenției).

Cazul 3

Implicarea a numeroase structuri și departamente în procesul de monitorizare a inserției pe piața muncii.

Asociația absolvenților: constituire de baze de date (estimare durată: 6-8 ore / serie).

Mecanism declarat: aplicare la **un an, doi ani și mai mult de trei ani de la absolvire**.

Integrarea rezultatelor în procesele de analiză a calității procesului de formare (intern și extern).

Furnizarea datelor referitoare la angajabilitate nu este obligatorie (de ex. prin eliberarea actelor).

Sunt recunoscute dificultățile în colectarea datelor (procedură considerată ca satisfăcătoare).

Puncte forte:

Colectarea de date în trei momente după absolvire.

Lipsa obligativității completării chestionarelor

Asumarea dificultăților de colectare și centralizare a datelor.

Cazul 4

Dezvoltarea de mecanisme specifice de monitorizare

Aplicare: pe un interval de trei ani de la finalizarea studiilor, dar și ulterior.

Particularitate: țintirea specifică a grupurilor vulnerabile.

Corelarea mai multor proceduri (instrumente), aplicate în cazul mai multor surse de date: absolvenți, angajatori, agenții).

Chestionar scurt – rata *mare de răspuns* (peste 50%, la nivelul unei promoții).

Secțiuni distincte: satisfacția vs. angajabilitatea absolvenților.

Autoevaluare (puncte forte):

- cunoașterea nevoilor studenților;
- analiza adaptării la mediu universitar;
- identificarea posibilelor adaptări curriculare la solicitările angajatorilor (feedback în timp real).

Cazul 4

.. procedura standard de operare ..

Dezvoltată și aplicată de către CCOC, prin secretariatele facultăților și Biroul Acte de Studii.

.. cu numeroase puncte slabe:

-redactarea în termeni vagi și nespecifici:

“valorificarea chestionarului se va face în funcție de tematica urmărită, datele primare, datele prelucrate (fără detalierea metodologiei sau referințe la alte proceduri de operare) și datele statistice pot fi utilizate în scopuri dezirabile: cercetare, management educațional sau instituțional, (p)e baza acestei experiențe urmează să se formuleze propuneri de îmbunătățire a procedurii”.

Cazul 4

Natura și structura chestionarelor:

Chestionarul pentru absolvenți (completat “prin intermediul serviciului eliberări acte de studiu”)

Chestionarul pentru Alumni (transmis “cadrelor didactice responsabile cu organizarea întâlnirilor promoțiilor”).

Momentul analizelor: la ridicarea diplomelor / cu ocazia întâlnirilor “la 10, 20 de ani după absolvire

Rezultatul final: redactarea de către “responsabilii celor 4 facultăți” a unei “list(e) de nevoi (?)”, în concordanță cu planul de îmbunătățiri realizat”. Aceasta este înaintată psihologului din cadrul CCOC “pentru elaborarea, aplicarea și interpretarea chestionarelor”.

Cazul 5

Proceduri (și chestionare) complexe, corelate (absolvent vs. angajator)

Obligativitatea completării chestionarelor (prin hotărâre a Senatului).

Furnizarea prin e-mail a unui “aviz care completează dosarul de eliberare a actelor (..) de studii”.

Chestionarul dedicat absolvenților

Secțiune introductivă

Date personale de contact

Informații despre nivelul de studii (licență / masterat / doctorat)

Informații despre statutul pe piața muncii

Statutul pe piața muncii (pentru absolvenții angajați)

Implicarea în activități de voluntariat pe durata studiilor

Stagii de practică

Cazul 5

Chestionarul dedicat absolvenților (.. continuare)

Contracte de muncă pe perioada studiilor

Intenția de a căuta un nou loc de muncă pe durata următoarele 6 luni de zile și precizarea motivelor

Nivelul veniturilor

Menținerea relației cu universitatea

Data completării chestionarului și acordul de furnizare în viitor a datelor referitoare la carieră, cu specificarea intervalului orar în care poate fi contactat

Legătură (link) pentru accesarea secțiunii de înscriere în comunitatea alumni (**informații preluate automat**, corespondență între cele două baze de date).

Cazul 5

Punctele forte:

structura și ușurința de completare,
gruparea întrebărilor pe secțiuni clar definite,
activări în cascadă de secțiuni suplimentare în funcție de opțiuni,
precizarea scopului urmărit la fiecare pas,
furnizarea unor detalii care cresc gradul de standardizare al datelor introduse.

Amenințare: direct legată de obligativitatea completării pentru obținerea unui aviz necesar eliberării actelor de studii.

Punct slab major:

lipsa unei verificări automate pe durata introducerii datelor (nu există un indicator de verificare a absolvirii unui program de studii al UNI);
calitatea datelor și rezultatele finale ale analizei pot fi alterate.
Impune verificarea suplimentară a informațiilor (consum suplimentare de resurse).

Cazul 5

Chestionarul dedicat angajatorilor

Structură complexă, completare (parcurs) dificilă

Enunțuri lungi și numeroase sub-secțiuni (componente)

Lipsa unei corespondențe directe cu documentul destinat absolvenților

Întrebările nu permit identificarea experiențelor acestora prin recrutarea unor candidați absolvenți ai UNL.

Secțiuni

- Informații generale

- Întrebări specifice

- Competențe (cunoașteri, priceperi, deprinderi și atitudini) considerate importante pentru recrutare

- (aprecieri: deloc important, nu știu / nu răspund, important, foarte important)

- Sugestii

Punct forte: identificarea așteptărilor actorilor de pe piața muncii, analizate în cadrul unor rapoarte periodice ale centrului de specialitate.

Cazul 6

UNI cu profil medico-farmaceutic

Absența instrumentelor de monitorizare, motivată prin:

- particularitățile domeniului;
- condiționarea angajării de obținerea avizului de liberă practică,
- urmarea unui stagiu de rezidențiat și promovarea examenului de specialitate,
- extrapolarea (eronată) a contextului medical la toate domeniile de specializare,
- migrarea absolvenților la nivel european și internațional, dar și desfășurarea de activități în afara domeniului de specializare sunt două fenomene frecvent ignorate.

Indicator al angajabilității: numărul de absolvenți înscriși în programul de rezidențiat / promovabilitatea.

Oportunitate specifică (neexploatăată): colaborările cu organizațiile profesionale (colegii) sau instituții de profil (spitale, clinici sau laboratoare publice sau private, direcții de sănătate publică sau unități teritoriale ale agenției de reglementare în domeniul medicamentului și dispozitivelor medicale etc.).

Cazul 6

UNI cu profil medico-farmaceutic

Prezentarea comparativă a dimensiunilor de analiză din proiectele APM (studiul I) și Analiza ratei de inserție pe piața muncii a absolvenților facultăților de medicină dentară, farmacie, științe pentru sănătate, moașe și asistenți medicali (studiul II)

Studiul I	Studiul II
<ul style="list-style-type: none">• Educația preuniversitară;• Studii universitare;• Alte forme de educație și formare profesională;• Programul de studii universitare absolvit în anul 2005/2009;• Condiții de studiu și competențe dobândite;• După absolvire;• Căutarea unui loc de muncă;• Primul loc de muncă după absolvire;• Locul de muncă și profesia în prezent;• Evaluarea retrospectivă a programului de studii; Date biografice.	<ul style="list-style-type: none">• Programul de studiu urmat (universitate și programul de studiu urmat, calitatea studiilor absolvite și serviciile furnizate de către universitate în vederea alegerii profesiei);• Situația profesională actuală (situația profesională a absolvenților angajați în domeniul studiilor absolvite, a celor angajați în alte domenii decât cel al studiilor absolvite, (..) a celor fără loc de muncă).• Perspective profesionale (rutele profesionale disponibile absolvenților din domeniul Sănătate și oportunitățile de integrare de piața muncii de care au beneficiat)

Cazul 7

UNI vocațional

Elementele centrale sunt chestionarele utilizate în cadrul proiectelor cu acronimele INFOHE și INSERT.

Aplicare: la un an și la doi de ani de la finalizarea studiilor.

Avantaj: utilizarea unor chestionare standardizate

Limitare: absența unei metodologii proprii de centralizare și analiză a datelor, adaptate particularităților instituției de învățământ în cauză, politicilor interne de calitate

Dublate de chestionare (declarații) simplificate:

Atât studentul în momentul înscrierii („la programul pentru calificare didactică”), cât și absolventul, înainte de ridicarea diplomei sau la înscrierea în asociația alumni, declară statutul de angajat „conform studiilor efectuate” și „calitatea” (termen prin care se înțelege, foarte probabil, funcția sau poziția ocupată).

Cazul 7

Puncte slabe:

- calitatea, dar și cantitatea redusă a datelor colectate.
- nu permit identificarea tipului de angajator, a domeniului de activitate al acestuia, a metodelor aplicate în găsirea actualului loc de muncă, a formei de angajare etc.
- lipsa datelor referitoare la absolvenții care își desfășoară activitatea **în afara domeniului de specializare**, semnificativ în cazul celor care urmează să intre în posesia diplomei de absolvire.
- circuitul intern al documentelor și centralizarea datelor:

“2.4. (..) aceste informații sunt apoi trecute în registrul centralizat al absolvenților. 2.5. Prelucrarea datelor colectate, realizarea unor statistici relevante pentru încadrarea profesională a absolvenților, elaborarea unor studii și documentare referitoare la activitatea absolvenților detaliate pentru fiecare program de studiu și pentru fiecare promoție de absolvenți pe baza formularelor completate de absolvenți sunt centralizate la CCOC”.

Cazul 8

UNI cu stagii de practică obligatorii în exercitarea profesiei

- parteneriatele stabilite cu diferite companii publice sau private,
- stagii obligatorii de practică,
- „oportunitatea (oferită) de a dobândi competențele practice la un nivel ridicat”.

inițiativa de implicare a potențialilor angajatori încă din momentul “prezent(ării) și susținer(ii) public(e) a Proiectului de Diplomă”

„(D)elegații acestor entități vor avea statut de membri în comisiile de evaluare, cu aceleași drepturi și obligații ca și cadrele didactice titulare ale universității, membri în comisii, atât în ceea ce privește posibilitatea de a adresa întrebări, cât și în notarea absolvenților”.

Această abordare mărește transparența examenului de absolvire, crește gradul de încredere al actorilor de pe piața muncii în calitatea actului educațional și creează noi oportunități de transfer la viața activă.

Cazul 9

Platforme dezvoltate în cadrul unor proiecte FEDR

Ex.: “Tehnologie Informatică pentru promovarea imaginii și gestionarea informațiilor de la absolvenți și agenți economici în scopul adaptării politicii manageriale la cerințele mediului socio-economic”.

Indicatorii sintetici grupați în două categorii:

- i) **indicatori relevanți pentru gradul de satisfacție al absolvenților** (inserția în domeniul de specializare, intervalul de timp necesar primei angajări, gradul de corelație dintre solicitările locului de muncă, respectiv percepția față de evoluția carierei și cunoștințele sau competențele dobândite, necesitatea continuării studiilor în cadrul aceleiași instituții de învățământ;
- ii) **procentul de absolvenți ai universității angajați din totalul personalului**, corelația dintre domeniul de studiu absolvit și postul ocupat în prezent pentru absolvenți, respectiv dintre competențele dobândite și perspectivele de evoluție în carieră, sugestii de noi competențe necesare absolvenților și specificarea necesarului de cursuri postuniversitare și de educație continuă pentru propriul personal.

Cazul 9

Platforme dezvoltate în cadrul unor proiecte FEDR

Utilizarea acestei platformei în activități de recrutare:

- Absolvenții își pot crea un profil, pot vizualiza liste cu potențiali angajatori și posturi disponibile.
- Angajatorii pot dezvolta un profil propriu și pot accesa profilele absolvenților aflați în căutarea unui loc de muncă (inclusiv pot transmite mesaje unor candidați selectați).

Combinarea celor două tipuri de activități:

- crește adresabilitatea platformei și rata de participare la studii,
- consolidează parteneriatele cu mediul economic, esențiale atât pentru indicatorii calitativi ai programelor de învățământ, dar și pentru angajabilitate.

Amenințare potențială: percepția ca site web de recrutare.

Cazul 10

Dezvoltarea unor platforme dedicate (*instrument sintetic*)

Studentii dispun de un profil individual activ (?)

Solicitarea actualizării profilului înainte de eliberarea actelor de studii.

Implementare recentă (în anul anterior monitorizării).

Implicarea a două structuri organizaționale, responsabile de **cooperarea cu mediul socio-economic și de consiliere și orientare în carieră**.

Corelarea datelor colectate cu cele furnizate de alte organizații.

Impactul regional al programelor de studii acreditate.

Procedură:

Contactarea telefonică sau prin e-mail și colectarea informațiilor într-o “bază de date în format electronic și letric, (.. prin ..) platforma UMS”.

Machete de colectare a datelor (inițial în format Microsoft Excel) privind angajabilitatea la 6-7 luni de la absolvire.

O a doua fază se desfășoară la un an de la absolvire, cu reactualizarea datelor prin corelare cu cele disponibile la nivelul Biroului Acte și Studii.

Cazul 11

Dezvoltarea de platforme sau proceduri în cadrul unor proiecte europene:

- Sistem de evaluare a stagiilor de practică,
- Implicarea simultană a angajatorilor și studenților,
- Dezvoltarea și aplicarea unei metodologii de monitorizare a traseului profesional ulterior.

Chestionare cu privire la procesul de formare a studenților / masteranzilor prin stagiile de practică

-înainte de efectuarea stagiului de practică,

-după efectuarea stagiului de practică.

Chestionar destinat reprezentanților mediului socio-economic

Stabilirea unei **baze de date** care poate fi ușor **adaptată** (prin adăugarea de elemente descriptive pentru datele de identificare ale studentului și angajatorului) și **actualizată** în vederea implementării după finalizarea studiilor.

Cazul 12

Transpunerea chestionarelor în cadrul platformei *Google Forms*

- CCOC este coordonatorul activităților,
- Implicarea unui tutore de an, a secretariatelor și a biroului de eliberare a actelor;
- Completarea chestionarelor: după transmiterea unui mesaj de tip invitație de participare la studiu, după finalizarea examenelor finale, în momentul eliberării diplomelor;
- Centralizarea primară a datelor: realizată de către tutorii de an, pentru fiecare program de studii în parte;
- Activitățile pregătitoare: inițiate încă din primul an de studiu, prin colectare datelor de contact;
- Datele sunt ulterior actualizate și validate anual.

Transpunerea chestionarelor în cadrul platformei *Google Forms*

Secțiune	Elemente
Identificarea programului de studii absolvit	<ul style="list-style-type: none"> anul de finalizare al studiilor universitare de licență, specializarea și facultatea absolvită;
Analiza percepției asupra programului	<ul style="list-style-type: none"> specificul programului de studii absolvit și metodele de predare-învățare care au fost utilizate pe parcursul formării profesionale, cu evaluări referitoare la reputația academică, adaptarea la cerințele pieței muncii, posibilitatea de a personaliza programul de studii prin frecventarea disciplinelor opționale, efortul depus, caracterul preponderent tehnic, accentul pe dimensiunea aplicativă a profesiei, posibilitățile de inserție pe piața muncii, aprecierea programului de către angajatori, oportunitățile de angajare oferite;
Gradul de utilizare al diverselor tipuri de metode de predare-învățare	<ul style="list-style-type: none"> prelegeri publice, demonstrații și aplicații specifice, participarea la proiecte de cercetare alături de alți studenți, prezentarea și analiza unor studii de caz și a unor experiențe relevante din domeniu, stagii și/sau plasamente în practica de specialitate, interacțiunea cu cadrele didactice, proiecte de grup alături de alți studenți, susținerea publică a unor referate/eseuri, metode moderne tip social media, utilizarea platformelor electronice;

Transpunerea chestionarelor în cadrul platformei *Google Forms*

Secțiune	Elemente
Competențe și abilități dobândite pe durata programelor de studiu	<ul style="list-style-type: none"> gândire analitică, abilitatea de a negocia eficient sau de a activa în condiții de stres, de a gestiona eficient timpul, de a lucra în echipă, de a comunica deschis, de a se face înțeles și acceptat, de a susține prelegeri publice, de a folosi o limbă străină, de utilizare a calculatorului și a mijloacelor multimedia, de a înțelege și a interpreta texte și documente specifice domeniului, de a coordona echipe de proiect, de a propune soluții noi și idei inovative sau de a evita și de a soluționa conflicte;
Statutul pe piața muncii	<ul style="list-style-type: none"> informații despre locul actual de muncă, forma de angajare, regiunea și țara, tipul de instituție angajatoare; evaluarea relației între locul actual de muncă și pregătirea profesională a respondentului, utilitatea cunoștințelor dobândite, nivelul de salarizare;
Sugestii generale	<ul style="list-style-type: none"> îmbunătățirea programului de studii absolvit, creșterea șanselor de obținere a unui loc de muncă adecvat;

Cazul 12

În general, **lipsește informațiile referitoare la procedura de analiză**, raportare și integrare a concluziilor în politicile educaționale de la nivel instituțional.

Chestionarele de **evaluare a statutului pe piața muncii** sunt însoțite de formulare pentru **evaluarea satisfacției** (absolvent, angajator).

În unele cazuri, baza de date creată:

- însoțită de **curriculum vitae**;
- utilizată pentru *„menținerea legăturii cu absolvenții pentru identificarea oportunităților, prezentarea ofertei de specialiști a universității și a competențelor acestora”*;
- volum considerabil de informații nestandardizate, greu de analizat;
- uneori folosită **„în identificarea programelor sau domeniilor cu angajabilitate redusă”**.

Transpunerea chestionarelor în cadrul platformei *Google Forms*

Evaluări comparative: absolvenți - angajatori

Secțiune dedicată absolvenților

- angajarea absolventului în instituții sau organizații cu activitate din domeniul de specializare sau în domenii conexe;
perioada de activitate (mai puțin de 6 luni, 6-12 luni, 1-2 ani sau mai mult de 2 ani);
- numărul de firme din domeniu la care absolventul a lucrat după absolvire (în România sau în străinătate) și identificarea perioadei celei mai lungi pe care a petrecut-o în cadrul aceleiași firme (mai puțin de 6 luni, 6-12 luni, 1-2 ani, mai mult de 2 ani);
- descrierea tipului de activități în care absolventul ar dori să fie implicat;
- identificarea elementelor considerate relevante pentru practică;
- autoevaluarea cunoștințelor și a capacității de valorificare, pe domenii;
- autoevaluarea capacităților / abilităților.

Secțiune dedicată angajatorilor din domeniul de specializare sau domenii conexe

- numărul de absolvenți din promoțiile 2010-2014 angajați în ultimii 4, respectiv 8 ani, cu specificarea numărului celor care au fost angajați pe o perioadă mai mare de 2 ani;
- descrierea activităților în care absolvenții identificați anterior au fost implicați (corespunzător descrierii secțiunii dedicată absolvenților);
- aprecierea gradului de pregătire al absolvenților (corespunzător secțiunii dedicată evaluării de către absolvent elementelor considerate relevante pentru practică);
- analiza cunoștințelor absolvenților și a capacității de valorificare** (pe domenii corespunzătoare celor descrise în autoevaluarea absolvenților); evaluarea capacităților / abilităților absolvenților.

Concluzii? (1)

- Varietate considerabilă a abordărilor, prin adaptarea mai mult sau mai puțin adecvată la caracteristicile domeniilor de specializare.
- Metoda cel mai frecvent aplicată este cea a chestionarelor, al căror format este personalizat sau reprezintă o transpunere, în unele cazuri chiar o preluare directă, a secțiunilor și întrebărilor utilizate în studiile naționale.
- Din punct de vedere al organizării, structura responsabilă este entitatea implicată în consilierea și orientarea în carieră a studenților.

Concluzii? (2)

Platforma suport

- Foarte multe instituții de învățământ superior exploatează simplitatea și eficiența aplicațiilor de tip *Google forms*.
- **Punctele forte** sunt legate de costurile reduse, dar și de disponibilitatea unor baze de date cu structură minimală care includ informații de contact de tip poștă electronică.
- Invitațiile sunt transmise ușor, iar centralizarea este realizată automat sub forma unor rapoarte statistice (frecvența răspunsurilor, pentru fiecare element inclus).

Concluzii? (3)

Exemplu de bună practică: construcția de chestionare cu evidente corespondențe de obiective și implementate simultan pe eșantioane de studenți și angajatori.

- Există un potențial cert de realizare a unor rapoarte complexe și relevante, capabile să genereze la final, prin fluxul stabilit de politicile interne de calitate, optimizări de programe de studii, direct ancorate la realitatea și dinamica mediului economic.
- În funcție de natura întrebărilor adresate actorilor economici și absolvenților (în special după un interval de timp suficient de mare de la momentul absolvirii), se pot obține prognoze asupra pieței muncii, deosebit de importante în special pentru universitățile care furnizează specialiști predominant la nivel regional sau local.

Concluzii? (4)

Punctul slab: asigurarea unui nivel adecvat de securitate.

- Respondenții furnizează date personale, cu statut reglementat prin legislația în domeniu.
- Este imposibil de evitat un impact al erorilor de introducere a datelor.
- Verificarea informațiilor colectate, dacă are loc, se desfășoară într-o etapă ulterioară, prin corelare cu cele existente în baza de date întocmită și actualizată pe parcursul procesului educațional.
- Dezavantajele pot deveni majore în lipsa unor proceduri de operare adaptate și a unui proces bine controlat, mai ales în stadiile critice (colectare și validare a setului de date primare).

Concluzii? (5)

- **Platforme dezvoltate intern** (în multe situații dezvoltate în cadrul unor proiecte cu finanțare europeană sau națională, uneori aflate în stadiul de fezabilitate post-implementare),
- **Transpunerea directă a chestionarelor** (de exemplu, formularul APM, cel mai des utilizat, dar în lipsa metodelor specifice de analiză a datelor).
- **Exemplu de bună practică:** dezvoltarea, în cadrul centrelor de consiliere și orientare în carieră, a unor **direcții cu responsabilități complementare**, de exemplu consolidarea parteneriatelor cu mediul de afaceri, prognoza sau monitorizarea traseului profesional.
- Alocarea de resurse umane și materiale trebuie să fie corelată cu natura, amploarea și implicațiile analizei. Implicarea prorectorilor și a reprezentanților fiecărei facultăți este esențială, alături de stimularea participării studenților (prin diverse facilități acordate, cum ar fi scutirea de taxe sau recunoașterea activității ca voluntariat).

Concluzii? (6)

- Cooperarea cu agențiile locale sau naționale pentru ocuparea forței de muncă sau camerele de comerț și industrie
- Relațiile inter-universitare, multe stabilite și dovedite de numeroasele proiecte implementate cu finanțare din fonduri europene
- **Existența platformelor dedicate** nu ar trebui să reprezinte un criteriu de evaluare a performanței instituționale, **în absența unor proceduri adecvate**, care să reglementeze strict circuitul documentelor, centralizarea și analiza datelor, dar mai ales integrarea lor în optimizări curriculare sau inițierea de noi programe de studii.
- Rezultatele analizelor anuale trebuie să fie puse la dispoziția actualilor studenți, absolvenților, dar și a candidaților la admitere. Analiza ofertei educaționale trebuie să beneficieze de **indicatori clari** privind angajabilitatea în domeniul de specializare sau în domenii conexe.

Concluzii? (7)

- **Colaborarea directă cu angajatorii**, des clamată în rapoartele anuale și planurile strategice sau operaționale, rămâne în multe cazuri slab evidențiată prin acțiuni concrete în planul medierii contactului dintre viitorii absolvenți și actorii de pe piața muncii.
- **Stabilirea contactelor cu mediu economic** de către instituțiile de învățământ superior cu impact local sau regional este în continuare **sub amenințarea potențialei orientări preponderent către marii angajatori**, uneori limitând o pondere mai mare a activităților antreprenoriale dezvoltate de către viitorii absolvenți.

Concluzii? (8)

- **Momentul selectat la nivel instituțional pentru studiul inserției pe piața muncii**
- Solicitarea furnizării informațiilor la ridicarea documentelor de studiu: risc major din punct de vedere al calității, dar și al relevanței datelor.
- **Analizele parcursului profesional** sunt cele care pot optimiza politicile de calitate, întrucât oferă imaginea reală a relației dintre cunoștințele, competențele și abilitățile absolventului, pe de-o parte, și utilitatea lor la locul de muncă, pe de altă parte.
- O atenție deosebită ar trebui acordată de către fiecare universitate **studentilor care au urmat anterior un program de studii în altă instituție de învățământ terțiar acreditată**. Aceștia reprezintă o verigă importantă pentru analize comparative și schimb de bune practici.

Vă mulțumesc pentru atenție!